

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜNDE OKUYAN ÖĞRETMEN ADAYLARININ TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI DERSİNE İLİŞKİN ALGILARI

Devlet ALAKOÇ PİRPİR

*Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü,
Konya, Türkiye.*

Çağla GİRGİN BÜYÜKBAYRAKTAR

*Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Konya,
Türkiye.*

Canan YILDIZ ÇİÇEKLER, Rukiye KONUK ER

*Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü,
Konya, Türkiye.*

İlk Kayıt Tarihi: 19.11.2013

Yayına Kabul Tarihi: 29.01.2014

Özet

Çalışmada, okul öncesi öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin topluma hizmet uygulamaları dersine yönelik görüşleri incelenmiştir. Çalışma evrenini, Konya ilinde Selçuk Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü'nde 2010-2011 öğretim yılında topluma hizmet uygulamaları dersine devam eden 122 üçüncü sınıf üniversite öğrencileri oluşturmuştur. Çalışma hem nitel hem nicel boyutta incelenmiştir. Çalışmada öğrencilerin topluma hizmet uygulamaları dersine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formu uygulanmıştır. Çalışma sonucunda, okul öncesi öğretmenliği bölümünde okuyan üçüncü sınıf öğrencilerin büyük bir kısmı dersin gerekli olduğunu düşünürken, azınlık bir grubun gerekli olmadığını düşündükleri görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: *okul öncesi öğretmenliği, topluma hizmet uygulamaları, üniversite, öğrenci, algı*

PRE-SCHOOL TEACHER CANDIDATES' PERCEPTION OF COMMUNITY SERVICE APPLICATION COURSE

Abstract

In the present study, the opinions of students studying in pre-school teaching department in terms of public service application class are examined. The population of the study is composed of the 122 third year students taking community service application classes in the Department of Early Childhood Education, at Selçuk University during the academic year of 2010-2011 in

the province of Konya. The study conducted both qualitatively and quantitatively. In order to determine the opinions of the students, the community service interview form is prepared by the researchers. In consequence of the study, while a large part of the third grade students studying in pre-school teaching department thought that the course was necessary, a minority of the group did not think that was necessary.

Key words: *early childhood teaching, community service applications, university student, perception*

1. Giriş

Türkiye’de 2006–2007 akademik yılında yeni öğretmen yetiştirme programlarının üçüncü sınıflarına bir dönemlik ve üç kredilik Topluma Hizmet Uygulamaları dersi konulması kararlaştırılmıştır. Bu ders eğitim fakültelerinin bazı anabilim dallarında üçüncü sınıfın birinci döneminde yer alırken çoğu anabilim dalında ise aynı sınıfın ikinci döneminde uygulanmaktadır. Dersin bir saati sınıf ortamında danışman gözetiminde, kalan iki saati ise uygulamalı olarak yapılmaktadır. Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin yeni öğretim programında yer alma gerekçelerinden biri, aydın bir öğretmenin toplumun güncel sorunlarını belirleme ve çözüm üretmeye yönelik projeler hazırlayabilme kapasitesine sahip olması gerekliliğidir (Kamer, 2009). Öğretmen adayları için zorunlu bir ders olan Topluma Hizmet Uygulamaları dersinde, toplumun güncel sorunlarını belirlemeye ve çözüm üretmeye yönelik projeler hazırlamaları beklenmekte, ayrıca öğrencilerin panel, konferans, kongre, sempozyum gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuşmacı ya da düzenleyici olarak katılması da özendirilmektedir (Çuhadar, 2008). Yüksek Öğretim Kurumu’nun Topluma Hizmet Uygulamaları dersinin içeriği; Topluma Hizmet Uygulamalarının önemi, toplumun güncel sorunlarını belirleme ve çözüm üretmeye yönelik projeler hazırlama, panel, konferans, kongre, sempozyum gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuşmacı ya da düzenleyici olarak katılma, sosyal sorumluluk çerçevesinde çeşitli projelerde gönüllü olarak yer alma, topluma hizmet çalışmalarının okullarda uygulanmasına yönelik temel bilgi ve becerilerin kazanılması” şeklinde belirlenmiştir (YÖK, 2006). Dersin varoluş gerekçeleri arasında, öğretmenin toplumsal sorumluluk taşıyan meslek alanlarından birisi olması nedeni ile bu ders sayesinde öğretmen adaylarında toplumsal sorunlara karşı duyarlılık ve farkındalığın geliştirilmesi yer almaktadır (Çuhadar, 2008). Böylece öğretmen adaylarının hizmet öncesi dönemde toplumsal duyarlılık ve sorumluluk kazanmaları, girişimci ve özgüven sahibi olmaları, toplumla bütünleşmeleri ve toplumda liderlik rolünü üstlenebilecek düzeye gelmeleri beklenmektedir (Gökçe, 2011).

Harkavy, Puckett ve Romer (2000) topluma hizmet uygulamalarını geleneksel okul sınırlarının ötesine geçen bir öğrenme yaklaşımı olarak tanımlarken, Meaney, Griffin ve Bohler (2009) ise topluma hizmet uygulamalarını akademik çalışmalar ve toplum arasında bağ kuran bir köprü pedagojisi olarak değerlendirmektedir. Gerçekte topluma hizmet uygulamaları, öğrencilerin derste öğrendikleri pek çok bilgiyi gerçek yaşamda uygulama imkânı buldukları bir alandır. Topluma hizmet uygulamaları,

öğrencilere gerçek toplum ihtiyaçlarını karşılamak için deneyimsel öğrenme fırsatı sunarken; öğrencilere teoride öğrendikleri pek çok bilgiyi pratik de uygulama olanağı da sunmaktadır. Ayrıca topluma hizmet uygulamaları öğrencilerin akademik öğrenmeleri, kişisel gelişimleri ve toplumsal sorumlulukları ile toplum servisleri arasında anlamlı bağ kuran bir öğrenme ve öğretme metodu olarak tanımlanabilir (Maccio ve Voorhies, 2012; Lake ve Jones, 2008).

Yaşamın içinde edinilen deneyimlerle öğrenmeyi sağlamanın öğrencide kalıcı izler bırakacağı kuşkusuzdur. Üstelik yapılacak çalışmaların yaratacağı manevi doyum, öğrencileri her yönden olumlu etkileyebilecektir. Öğrenme sürecinde öğrencinin yaptığı işten haz alması, doyumluk hissetmesi öğrenmenin kalıcılığı açısından çok önemlidir. Öğrenci, yaşantıdan tatmin elde ettiyse gelecekte benzer yaşantıları denemek için istek duyar, hedef belirler. Yani yaşantı veya yaşantının sonucunda gelen haz, bir pekiştirici gibi hizmet eder. Böylece eğitim fakültelerinin öğretim programları kapsamında yeni yer verilen topluma hizmet uygulamaları dersinde yapılacak uygulamalar; gençlere toplumsal sorumluluk duygusunu benimseterek ve çevresini çeşitli alanlarda değiştirebileceğine dair bir güven aşılıyor gençliğin eğitilmesinde önemli yararlar sağlayabilecektir (Ayvacı ve Akyıldız, 2009; Ertürk, 1988).

Topluma hizmet uygulamalarına katılan öğrencilerle ilgili olarak yapılan çalışmalarda, bu çalışmaların hizmet ederek öğrenme aktivitelerine katılan öğrencilerin eğitimleri üzerinde oldukça yüksek etkiye sahip olduğu, öğrencilerin öğrenme ve akademik çalışmalara ilişkin motivasyonlarının arttığı, öğrenci olarak toplum içindeki gerçek problemlerin çözümüne katılma yoluyla gerçek yaşamda okul derslerini anlamaya başladıkları, çalışmalarda bir takımın üyesi olan öğrencilerin kendilerine olan benlik saygıları gelişirken, kendi kişisel kimliklerini, kişiler arası ilişkilerini, başkalarına yardımcı olma ve iletişim gibi sosyal becerilerini, liderlik becerilerini güçlendirdikleri, kendi yetenekleri hakkında daha pozitif olma ve kendi yeteneklerine güvenme becerilerinin gelişimini sağladıkları saptanmıştır (McFadden, Maahs-Fladung, Beacham, 2009; Kovarik, 2010; Berkas, 1997; Reed-Bouley, Wernli, Sather, 2012; Kesten, 2012; Ayvacı ve Akyıldız, 2009; Uğurlu ve Kıral, 2012).

Toplumun sorunlarına karşı duyarlı olmak, bu sorunlara ilgi göstermek ve onların üzerinde düşünmek aydın bir yurttaş için doğal bir davranıştır. Öğretmen, toplumun uyanık ve aydın bir üyesi olmalıdır. Böyle öğretmenler ulusun yazgısını da etkilerler. Ancak bunun için öğretmenlerin sağlam bilgi ve hayat tecrübelerine dayanan bir takım anlayışlar, değer ve beceriler geliştirmeleri zorunludur. Çok kez öğretmenin çevresindeki bir takım toplumsal girişim ve etkinliklerde önder olması istenir. Bu bakımdan “yurttaş öğretmeni” çevre halkı ile birlikte, planlanan bir takım etkinliklere katılmalı ve yürütebilmelidir. Kuşkusuz, toplumsal yaşantıları zengin olan bir öğretmen, içinde yaşadığı çevrenin dinamizmine daha çok katkıda bulunur (Oğuzkan, 1980). Bu bağlamda, topluma hizmet uygulamaları dersinin etkin bir biçimde amacına uygun olarak yürütülebilmesi, hem öğretmen adaylarının hem de uygulama yapılan alanda verimli sonuçların alınabilmesi için öğretmen adaylarından, öğretim elemanlarına,

üniversite ve kurum yetkililerine kadar geniş bir yelpaze içinde herkese farklı görev ve sorumluluklar düşmektedir. Bununla birlikte bu dersin yürütülmesinde en önemli rolü üstlenen öğretmen adaylarının derse ilişkin görüşleri belirlenerek bu alanda ortaya çıkan problemlerin tespit edilmesi ve sonraki uygulamalar için gerekli tedbirlerin alınabilmesi için değerlendirme çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bakımdan çalışmada okul öncesi öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin topluma hizmet uygulamaları dersinin gerekliliğine, bu derse ilişkin beklentilerine, dersin yararlarına, uygulamalar sırasında karşılaştıkları zorluklara ve bu dersin daha etkin bir biçimde yürütülebilmesi için önerilerine ilişkin görüşlerin tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

2. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin analizi üzerinde durulmuştur.

Çalışmanın Modeli

Çalışma hem nitel hem nicel boyutta incelenmiştir. Çalışma nicel araştırma modellerinden betimsel tarama ve nitel araştırma desenlerinden biri olan “durum çalışması” (örnek olay incelemesi) deseni kapsamında yürütülmüştür. Araştırmada durum çalışması desenlerinden biri olan “Açıklayıcı/Tanımlayıcı Durum Deseni (Illustrative Case Studies)” kullanılmıştır. Durum çalışmalarında bir veya birkaç durum derinliğine araştırılır. Yani bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Evren ve Örneklem

Çalışma evrenini Konya ilinde Selçuk Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde eğitime devam eden üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma örneklemini ise Konya ilinde Selçuk Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde 2010-2011 öğretim yılında topluma hizmet uygulamaları dersine devam eden üçüncü sınıf üniversite öğrencileridir. Bu çalışmada amaçlı (olasılıklı olmayan) örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme (convenience sampling) yöntemi (Yıldırım ve Şimşek, 2006) kullanılmış ve araştırmaya 122 öğrenci dâhil edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Çalışmada öğrencilerin topluma hizmet dersine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde anketteki sorulara verilen cevaplara betimsel analiz uygulanmıştır. Çalışmada iç geçerliliği sağlamak amacıyla açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formuna üç uzman görüşü alınarak son şekli verilmiştir. Son şekli verilen görüşme formu on iki öğrenciye uygulanarak bir pilot çalışma yapılmıştır. Bu

uygulama sonucunda görüşme formundaki soruların açık ve anlaşılır olup olmadığı tespit edilerek, soru maddelerinin iç geçerliği saptanmıştır.

Verilerin Analizi

Uzmanlar tarafından görüşme formunda sorulan sorulara verilen yanıtlar incelenerek “görüş birliği” ve “görüş ayrılığı” olan konular belirlenmiştir. Araştırmanın güvenilirlik hesaplamasında Miles ve Huberman (1994)’ın güvenilirlik formülü kullanılmıştır. “Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)” formülünün uygulanması sonucunda araştırmanın güvenilirliği % 80 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuç, araştırma için güvenilir kabul edilmiştir. Ayrıca araştırma bulgularının iç güvenilirliğini ve geçerliliğini arttırmak amacıyla öğrencilerin **görüşlerinden sıkça alıntılar yapılmıştır. Ayrıca görüşme formuna öğrencilerin verdikleri cevapların** yüzdelik değerleri tablo halinde verilmiştir.

3. Bulgular ve Tartışma

Örnekleme oluşturan öğrencilerin 108’i (% 88,5) bölümü isteyerek tercih ederken, 14’ü (% 11,4) bölümü istemeden tercih etmişlerdir. Yine öğrencilerin 117’si (% 95,9) bölümlerine isteyerek devam ederken, 5’i (% 4) bölümlerine istemeyerek devam etmektedirler. Öğrencilerin 93’ü (% 76,2) bölümlerine nasıl bir eğitim alacaklarını bilerek gelirken, 28’i (% 22,9) bölümlerine nasıl bir eğitim alacaklarını bilmeden geldiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin 119’u (% 97,5) bölümlerini bitirdikten sonra mesleklerini yapmayı düşünürken, 3’ü (% 2,4) bölümlerini bitirdikten sonra mesleklerini yapmayı düşünmemektedirler.

Tablo 1. Öğrencilerin Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümünde Topluma Hizmet Uygulamaları Dersinin Gerekli Olup Olmadığına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

	f	%
Gerekli	102	% 83,6
Gerekli değil	17	% 13,9
Kararsızım	3	% 2,4
Toplam	122	% 100

Tablo 1 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenliği bölümünde okuyan üçüncü sınıf öğrencilerden bu dersin gerekli olduğunu düşünen öğrenci sayısı 102 (% 83,6)’dır. Uygulanan görüşme sonucunda, dersin gerekliliğinin nedenlerine ilişkin olarak öğrencilerin 48’i (% 39,3) bu dersin toplumsal değerleri günlük yaşantımıza uygulama açısından yani yardımlaşma, dayanışma, toplumsal sorunlara duyarlılık ve toplumla iç içe bir şekilde iletişim kurmanın bilincinde olan bireyler yetiştirmek amacıyla gerekli olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin 26 (% 21,3)’sı okul öncesi

eğitimin kapsamı ve nitelikli öğretmen yetiştirme konusunda bu dersin gerekliliğini düşünmektedirler. Öğrencilerin 10 (% 8,19)'u bu dersin okul öncesi bölümüne yönelik bir içeriğinin olması ve amacına uygun olarak uygulanması halinde gerekli olduğunu düşünmektedirler. Diğer 10 (% 8,19) öğrenci bu dersin gönüllük esasına dayanılmadan kısıtlı zamanda yoğun içerikli ve masraflı proje beklentilerinden dolayı dersin gerekli olduğunu düşündükleri halde şikâyetlerini bu şekilde belirtmişlerdir. Öğrencilerin 8 (% 6,55)'i ise, bu dersin gerekli olduğunu düşünüp her hangi bir neden açıklamamışlardır. Çalışmaya katılan öğrencilerden;

“Dersin gerekli olduğunu düşünüyorum. Alanımızla alakalı bir konu seçtiğimiz zaman bize çok faydalı olacağına inanıyorum” (Ö24).

“Evet düşünüyorum. Bu derste yardımseverlik, gönüllülük ve karşılıksız bir şeyler yapmanın temeli olduğunu düşünüyorum ve insanlarla iletişimde de faydalı olduğu için çocukları da bir birey olarak kabul etme ve davranma da önemli” (Ö3)

şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir.

Dersin gerekli olduğunu düşünmeyen öğrenci sayısı 17 (% 13,9)'dir. Bu öğrencilerin 10'u dersin ileriki yaşantılarında mesleklerine bir katkıda bulunmayacağını düşünmektedirler. Öğrencilerin 2 (% 1,63)'si bu dersin çok yorucu olduğunu düşünüp diğer derslere zaman ayıramadıklarından dolayı şikâyetçi olduklarını belirtmiştir. Öğrencilerin 5 (% 4,09)'i ise, bu dersin gerekli olduğunu düşünmeyip her hangi bir neden açıklamamışlardır. Öğrencilerin 3'ü (% 2,45) bu dersin gerekli olup olmadığı konusunda kararsız kaldığını belirtmiştir. Dersin gerekli olduğunu düşünmeyen öğrenci görüşlerine örnek vermek gerekirse;

“Okul öncesi bölümü için gerekli değil bence. Sadece insanlığa hizmet etmekte bir fırsat olarak görüyorum. Ama her deneyim insanın çeşitli alanlarına katkısı vardır” (Ö122).

“Gerekli olduğunu düşünmüyorum. Bölümümle alakası olduğunu sanmıyorum. Bu bölümden mezun olunca çocuklara eğitim vereceğim. Bu da topluma bir hizmet ama bu dersle pek alakası olduğunu düşünmüyorum” (Ö32)

şeklinde dir.

Ayvacı ve Akyıldız (2009), Elma ve arkadaşları (2010), Özdemir ve Tokcan (2010), Uğurlu ve Kırıl (2012) ve Maccio ve Voorhies (2012), tarafından Topluma Hizmet Uygulamaları (THU) dersinin değerlendirilmesini amacıyla yapılan çalışmalarda öğretmen adayları THU dersinin öğretmen eğitiminde gerekli bir ders olduğunu, dersin kendilerine toplumsal duyarlık, farkındalık ve sorumluluk kazandırdığını ifade etmişler, yaptıkları etkinlikler sayesinde toplumla iç içe olma fırsatı bulduklarını, toplumda var olan problemlerden haberdar olduklarını ve toplumsal duyarlık ve sorumluluklarını artırdığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu çalışmada, THU dersi

kapsamında öğretmen adayları projelerini gerçekleştirmek amacıyla çok farklı kurum ve kuruluşlara gitme imkânı bulmakla birlikte, bir proje hazırlama, projeyi uygulama, projeyi yönetme gibi pek çok aşamada grupla birlikte çalışma ve uygulama yapma imkânı bulmaktadır. Buna göre öğrencilerin toplum için yararlı olma, toplumdaki sorunlara çözüm bulma gibi pek çok alanda kendini geliştirme imkânı bulduğu için dersin gerekli olduğunu belirttikleri düşünülmektedir.

“Derse girmeden önce neler bekliyordunuz? Bu ders beklentilerinizi ne derecede karşıladı? sorularına, öğrencilerin 61 (% 50)’i dersin uygulanış biçimi, içerikte toplumsal değerleri barındıran projelerin olması gibi beklentilerini olumlu yönde karşılandığını belirtmiştir. Derse yönelik uygulama ve içerik açısından faydalanamadıklarını düşünen ve beklentilerinin karşılanmadığını belirten öğrenci sayısının 28 (% 22,9), derse yönelik hiçbir ön bilgisi ve beklentisi olmayan öğrenci sayısının ise 13 (% 10,6) olduğu saptanmıştır. Derse yönelik hiçbir ön bilgisi olmayıp uygulama sonrasında dersin kendilerine faydalı olduğunu düşünen öğrenci sayısının ise 10 (% 8,19) olduğu tespit edilmiştir. Yine *THU dersi için gittiğiniz kurumda ne gibi sorumluluklar üstlendiniz? Neler yaptınız?*” sorularına öğrencilerin büyük bir çoğunluğu, okul öncesi eğitim kurumlarında sınıf boyamak, çocuklarla etkinlikler yapmak, materyal ve oyuncak tasarımı yapmak için yarışmalar düzenlemek, aile katılımı için seminer vermek ve konuk çağırarak gibi projelere yer verdiklerini belirtirken; bir kısmı da okul öncesi eğitimden faydalanamayanlar için kermesler düzenlenerek toplanan yardımlar, kitap toplama kampanyaları gibi projelere yer verdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca huzurevine, aşevine, çocuk esirgeme kurumuna ve ceza evlerine de ziyaretler düzenlenerek oradakiler için eğlence, seminer ve eğitim faaliyetleri gibi projelere de yer verenler mevcutken; Kızılay, Emniyet Müdürlüğü ve özel sektörlerdeki şirketlerle işbirliği yapılarak yürütülen, fidan dikimi, geri dönüşüm kampanyaları gibi projelerde yapılan diğer etkinlik ve faaliyetlerin de olduğu belirtilmiştir. Öğrenciler yukarıda belirtilen sorularla ilgili düşüncelerini;

“Bu derse girmeden önce bu ders ile ilgili bilgim vardı beklentimi karşıladı” (Ö2).

“Bu ders sayesinde kendi alanımda daha fazla tecrübe elde etme imkânım oldu. Çoğu arkadaşşıma göre bazı konularda daha yeterli olduğumu düşünüyorum. Bu dersin varlığı çok güzel bence” (Ö54).

“Özellikle yardım işlerinde nereden başlayacağımı ve nasıl tamamlayacağımı öğrendim” (Ö61).

“Çok şey bekliyordum orta derecede karşıladı” (Ö78).

“Daha az zorlanmayı bekliyordum” (Ö34).

“23 Nisanda çocukların yüzlerini boyadık. Aşevinde yemek dağıttık. Görme engelliler için seslendirme yaptık. Kermese katıldık” (Ö26).

“TEMA ile ağaç diktik. Huzurevinde eğlence düzenledik. Kermes yapıp okula yardım gönderdik. Çocuklara dış dağılığı konusunda bilgi verdim

(Ö87).

Öğrencilerin THU dersinin kendilerine ne gibi faydalar sağladığı ve etkinlikler sonrasında ne tür kabiliyet, tutum ve değerler kazandıklarına ilişkin görüşleri incelendiğinde, 91 (% 74,5) öğrencinin bu dersin kendilerinde yardımlaşma, özgüven, sorumluluk bilinci, toplum sorunlarının farkına varma, meslek hayatına ilişkin pozitif öğrenimler, insanları tanıma ve ilişki kurma, onlarla işbirliği yapma, kararlılık ve manevi değerler gibi tutum ve kişisel özelliklerin gelişiminde katkı gördüğünü ifade ettikleri belirlenmiştir. İnsanlara yardım eden kurum, kuruluş ve dernekleri daha yakından tanıma, buralarla resmi yazışmalar ve ilişkiler konusunda bilgi ve tecrübe sahibi olmada fayda gördüğünü belirten öğrenci sayısının 4 (% 3,27), bu dersin fayda sağlamadığını düşünen öğrenci sayısının 6 (% 4,91) olduğu saptanmıştır. Soruyu yanıtızsız bırakan öğrenci sayısı ise 21 (% 17,2)'dir. Öğrencilerin THU dersinin eğitim süresince ve mezun olduktan sonra kendilerine ne gibi yararları olacağı hakkındaki düşüncelerine bakıldığında bu dersin; toplumla kaynaşma, sorunlara daha duyarlı olma ve toplum içerisindeki sorumlulukları almada daha bilinçli davranma gibi faydaları olacağını düşünen 55 (% 45,08) öğrenci olduğu görülmüştür. Öğrencilerin 18'i (% 14,7). Bu dersin ileriki meslek yaşantılarında tecrübe sağlayacağını ve kendilerinde sorunlarla başa çıkma yetisi kazandırarak, velilerle sağlıklı işbirliği kurmaları konusunda fayda sağlayacağını düşünmektedirler. Bu soruya yanıt vermeyen 14 (% 11,4) öğrenci bulunmaktadır. Kuh (1995) üniversite son sınıf öğrencilerinin gönüllü olarak katıldıkları sınıf dışı öğrenme aktivitelerinin öğrencilerin akademik öğrenme ve kişisel gelişimleri üzerine olan etkilerini belirlemek amacıyla yapmış olduğu çalışmada, bu tür uygulamaların öğretmen adaylarının iletişim ve akademik becerileri üzerinde olumlu etkileri olduğu saptanmıştır. Simons ve Cleary (2006) THU'larının öğrencilerin bireysel ve toplumsal gelişimleri üzerine olan etkilerini belirlemek amacıyla yapmış oldukları çalışmada, öğrencilerin toplumsal olaylara ve farklılıklara duyarlı olma, toplumsal öz yeterlik ve vatandaşlık ilişkileri boyutlarında dönem başından sonuna kadar olan sürede kendilerini geliştirdikleri gözlenirken buna ek olarak öğrencilerin akademik öğrenme, kişisel ve kişiler arası gelişim ve topluma katılma boyutlarında ders kapsamında önemli gelişmeler kaydettiklerini saptamışlardır. Benzer şekilde Arkün ve Seferoğlu (2010), Ayvaci ve Akyıldız (2009), Hung (2009), Kesten (2012), Reed-Bouley, Wernli ve Sather, (2012), Uğurlu ve Kırıl (2012) tarafından yapılan araştırmalarda da öğretmen adayları THU dersinin kişisel gelişimlerine katkısının yüksek düzeyde olduğunu, dersin özgüvenlerini, iletişim yeteneklerini, ekip çalışması anlayışlarını geliştirdiğini, kişisel gelişimlerinin yanı sıra mesleki gelişimlerine de katkısı olduğunu, mesleklerinde gerekli olacak becerileri kazanmalarına aracılık ettiğini, okullarda yaptıkları çalışmalarda öğrencilerle çalışmada deneyim kazandırma ve resmi kurumlarla yapılacak çalışmalarda prosedürü öğrenerek gelecekte yapacakları çalışmalarda kendi öğrencilerine danışmanlık yapmalarına hazırladığını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmen adayları dersin toplumsal duyarlılıklarını artırdığını, toplumun sorunlarını belirlemede daha eleştirel bakma, yardımlaşma ve sorumluluk bilincini geliştirdiğini, toplum hizmeti yapmaktan mutluluk, huzur ve gurur duyduklarını da

belirmişlerdir. Öğretmen adayları ders aracılığıyla sadece kendilerinin bilinçlenmesini yeterli bulmayıp; çevrelerini de bilinçlendirmeleri gerektiğini fark ettiklerini, herkes belli düzeyde topluma hizmet etse dünyanın daha güzel bir hale geleceğini düşündüklerini, yetki veya güç sahibi olmaksızın herkesin topluma hizmet edebileceğini fark ettiklerini ve bu çalışmaların kendilerini geliştirmelerine olanak sağladığını da ifade etmişlerdir. Yapılan etkinlikler aracılığıyla öğretmen adayları toplumla iç içe olma fırsatı bulduklarını, toplumda var olan problemlerden haberdar olduklarını ve toplumsal duyarlık ve sorumluluklarını artırdığı yönünde de görüş bildirmişlerdir. Öğrencilerden birkaçının görüşleri şu şekildedir;

“İnsanlarla yardımlaşmak ve kaynaşmak duygusunu tattırdı” (Ö45).

“Topluma gönüllü olarak hizmet etmenin ne kadar önemli olduğunu anladık. Çocuklarla ilgilenmede kendi üzerime düşen görevleri anlamış oldum. El becerileri kazandırdı” (Ö55).

“Arkadaşlarımızla birlikteliğimizi güçlendirdi. Okul yönetimi ile konuşma, rol yapma gibi beceriler kazandım. Duygu kontrolünü öğrendim” (Ö98).

Okul öncesi öğretmenliği bölümünde okuyan üçüncü sınıf öğrencilerin, THU dersi kapsamında ne tür zorluk ve problemlerle karşılaştıklarına ve nasıl başa çıktıklarına ilişkin cevapları incelendiğinde, topluma hizmet uygulamaları dersi kapsamında her hangi bir problemle karşılaşmadan projelerini tamamladıklarını belirten 23 (% 18,8) öğrencinin olduğu görülmüştür. Ders kapsamında proje hazırlama ve kurum belirlemede belirlenen kurumlardan izin alma ve güvenlik konusunda problemlerle karşılaşan 37 (% 30,3) öğrencinin olduğu; projeler yürütülürken zaman, ulaşım ve maddiyat gibi etkenlerden dolayı problem yaşayan öğrenci sayısının 27 (% 22,1) olduğu; projelerin planlanmasında ve uygulanmasında, sosyal ilişkilerde işbirliği yapılan kişilerin duyarsızlıkları nedeniyle beklentilerinin karşılanamamasında problem yaşayan öğrenci sayısının da 24 (% 19,6) olduğu tespit edilmiştir. Bu soruyu yanıtsız bırakan kişi sayısı ise 11 (% 9,01)'dir. Uğurlu ve Kıral (2012) öğretmen adaylarının THU dersinin işleyiş süreci ve kazanımlarına ilişkin görüşlerini saptamak amacıyla yapmış oldukları çalışmada, öğretmen adayları dersin işleniş sürecinde karşılaştıkları güçlükleri; (1) bürokratik güçlükler, (2) bilgisayar ve internet bağlantısı nedeniyle karşılaştıkları güçlükler, (3) işbölümü ve görev dağılımında karşılaştıkları güçlükler, (4) çalışmalarını yürütecek ve birlikte çalışacak zaman darlığı ve yer temininde karşılaştıkları güçlükler, (5) proje danışmanının yeterince zaman ayıramaması ve projelerini gerçekleştirmek için gerekli bütçenin kısıtlı olması yaşadıkları güçlükler şeklinde sıralamışlardır. Özdemir ve Tokcan (2010), Kesten (2012); Ekşi ve Cinoğlu (2012) (THU) dersinin değerlendirilmesini yapmak amacıyla yapmış oldukları çalışmalarda, ders kapsamında öğretmen adaylarının özellikle izin alamama, gittikleri kuruma bağlantı kuramama, bürokratik işlemler, kurum çalışanlarının kendilerine karşı olumsuz davranışlar sergilemesi gibi sorunlarla karşılaştıkları, ayrıca plansızlık, maddi kaynakların sağlanamaması, iletişim problemleri ve ölçme değerlendirme konularında

sorunlar yaşadıkları saptanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerden bazılarının yukarıda belirtilen sorulara örnek cevapları aşağıdaki verilmiştir;

“Her hangi bir problemle karşılaşmadım” (Ö44).

“Özellikle kurumda çalışanlarla sıkıntı yaşadık. Ancak zamanla onlar da alıştılar” (Ö76).

“Gittiğimiz kurumlarda izin alma konusunda sıkıntı yaşadık” (Ö112).

“Ders kapsamında çalıştığımız kurumlarla bazı problemler yaşadık. Bazı kurumlar verdikleri söleri tutmadılar; bazı kurumlarda velileri haberdar etmekte güçlük çektik. Problemlerimizle idarecilerle tekrar konuşarak, onları ikna ederek başa çıktık” (Ö39).

Öğrencilerin THU dersi kapsamında olmasını istedikleri öneri ya da etkinlikler ile ilgili görüşlerine ilişkin sonuçları incelendiğinde THU dersi kapsamındaki projelerin önceden öğretim elemanları tarafından belirlenip kurumlarla gerekli görüşmelerin yine öğretim elemanları tarafından yapılmasını öneren öğrenci sayısı 6 (% 4,91)'dir. Dersin uygulanışında zorunluluk değil de gönüllük olması gerektiği önerisinde bulunan öğrenci sayısının 16 (% 13,1); dersin uygulanışında dönem boyunca yapılacak projelerin sayılarının her sınıf için aynı olmasını yani adaletli dağılım olması gerektiğini ve öğretim elemanlarının öğrencileri ders ve etkinlikler hakkında daha yeterli ölçüde bilinçlendirmesi gerektiğini öneren öğrenci sayısının 23 (% 18,8) olduğu görülmüştür. Dersin alanında uzman, daha anlayışlı ve adaletli öğretim elemanları tarafından yürütülmesini öneren öğrenci sayısı 8 (% 6,55)'dir. Dersin kapsamıyla ilgili her hangi bir önerisi olmayan öğrenci sayısı 36 iken, bu soruya yanıt vermeyen öğrenci sayısı ise 28 (% 22,9)'dir. Yılmaz (2011) THU dersinin değerlendirilmesi amacıyla yapmış olduğu çalışmada, öğretmen adayları dersin daha yararlı bir ders olabilmesi için, çok iyi bir şekilde planlanması gerektiği ve bu planlama sürecinde dersi alan öğretmen adaylarının ilgi ve beklentilerinin dikkate alınmasının önemi üzerinde durmuşlardır. THU dersinin müfredata yeni konulmasından dolayı bu dersin daha önceki yıllardaki uygulama örneklerinin bulunamaması, dersle ilgili uygulama esaslarının mevcut olduğu yönergelerin sınırlı oluşu, bu derse ilk kez giren öğretim elemanlarının dersin işleniş, uygulamaya gidilecek kurum ve kuruluşlar, gerçekleştirilecek olan proje çalışmaları bunların niteliği, süresi, işleyişi, izin alma gibi pek çok konudaki deneyim eksikliklerinden dolayı öğretmen adaylarını yönlendirmede yaşanan sıkıntılardan dolayı öğrencilerin dersle ilgili olumsuz düşüncelere kapılmalarına neden olduğu söylenebilir. Öğrencilerden bir kısmının sorulara vermiş oldukları cevaplar şu şekildedir;

“Ders kapsamında daha küçük çaplı ve daha az zaman gerektirecek etkinlikler yapılmalı. Özellikle bazı hassas konularda projelerin sürekliliği sağlanmalı ve 7-8 haftalık değil de daha uzun kapsamlı projeler yapılmalıdır” (Ö14).

“Dönem boyunca tek bir proje üzerinde çalışılarak her hafta ilerlenme-

si sağlanmalı” (Ö93).

4. Sonuç ve Öneriler

Okul öncesi öğretmenliği bölümünde okuyan üçüncü sınıf öğrencilerden büyük bir kısmı THU dersinin öğretmen adayları için gerekli olduğunu düşünürken, azınlık bir grup dersin gerekli olduğunu düşünmemektedir. Öğrenciler dersin uygulanış biçimi, içerikte toplumsal değerleri barındıran projelerin olması gibi beklentilerini olumlu yönde karşılandığını belirtmişlerdir. Derse yönelik uygulamalar ve içerikten faydalanamadıklarını düşünen ve beklentilerinin karşılanmadığını belirten, derse yönelik hiçbir önbilgisi ve beklentisi olmayan, derse yönelik hiçbir önbilgisi olmayıp uygulama sonrasında dersin kendilerine faydalı olduğunu düşünen öğrenciler de tespit edilmiştir. Öğrenciler okul öncesi eğitim kurumlarında sınıf boyamak, çocuklarla etkinlikler yapmak, materyal ve oyuncak tasarımı yapmak için yarışmalar düzenlemek, aile katılımı için seminer vermek ve konuk çağırarak gibi projelere yer verdiklerini belirtirken; bir kısmı da okul öncesi eğitimden faydalanamayanlar için kermesler düzenlenerek toplanan yardımlar, kitap toplama kampanyaları gibi projelere yer verdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca huzurevine, aşevine, çocuk esirgeme kurumuna ve ceza evlerine de ziyaretler düzenlenerek oradakiler için eğlence, seminer ve eğitim faaliyetleri gibi projelere de yer verenler mevcutken; Kızılay, Emniyet Müdürlüğü ve özel sektörlerdeki şirketlerle işbirliği yapılarak yürütülen, fidan dikimi, geri dönüşüm kampanyaları gibi projelerde yapılan diğer etkinlik ve faaliyetlerin de olduğu belirtilmiştir. Öğrenciler dersin kendilerinde yardımlaşma, özgüven, sorumluluk bilinci, toplum sorunlarının farkına varma, meslek hayatına ilişkin pozitif öğrenimler, insanları tanıma ve ilişki kurma, onlarla işbirliği yapma, kararlılık ve manevi değerler gibi tutum ve kişisel özelliklerin gelişiminde katkı olduğunu belirtirken, insanlara yardım eden kurum, kuruluş ve dernekleri daha yakından tanıma, buralarla resmi yazışmalar ve ilişkiler konusunda bilgi ve tecrübe sahibi olmada fayda gördüğünü belirten öğrenciler saptanmıştır. Bu dersin; toplumla kaynaşma, sorunlara daha duyarlı olma ve toplum içerisindeki sorumlulukları almada daha bilinçli davranma gibi faydaları olacağını düşünen öğrenciler var iken, bu dersin ileriki meslek yaşantılarında tecrübe sağlayacağını ve kendilerinde sorunlarla başa çıkma yetisi kazandırarak, velilerle sağlıklı işbirliği kurmaları konusunda fayda sağlayacağını düşünen öğrenciler olduğu görülmüştür.

THU dersi ders kapsamında her hangi bir problemle karşılaşmadan projelerini tamamladıklarını belirten öğrencilerin yanı sıra, ders kapsamında proje ve kurum belirlemede belirlenen kurumlardan izin alma ve güvenlik konusunda problemlerle karşılaşan öğrenciler olduğu belirlenmiştir. Dersi yürüten projelere rehberlik yapan öğretim elemanlarının yüksek beklentilerinden dolayı problem yaşadıklarını belirten öğrenciler olduğu görülürken, projeler yürütülürken zaman, ulaşım ve maddiyat gibi etkenlerden dolayı problem yaşayan öğrenci sayısının da yüksek olduğu anlaşılmıştır. Projelerin planlanmasında ve uygulanmasında, sosyal ilişkilerde işbirliği yapılan ki-

şilerin duyarsızlıkları nedeniyle beklentilerinin karşılanamamasında problem yaşayan öğrencilerin olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, THU dersi kapsamındaki projelerin önceden öğretim elemanları tarafından belirlenip kurumlarla gerekli görüşmelerin yine öğretim elemanları tarafından yapılmasını öneren öğrenciler bulunurken, dersin uygulanışında zorunluluk değil de gönüllük olması gerektiği önerisinde bulunan öğrenciler de olmuştur. Dersin uygulanışında dönem boyunca yapılacak projelerin sayılarının her sınıf için aynı olmasını yani adaletli dağılım olması gerektiğini ve öğretim elemanlarının öğrencileri ders ve etkinlikler hakkında daha yeterli ölçüde bilgilendirmesi gerektiği önerilerinin yanı sıra, dersin alanında uzman, daha anlayışlı ve adaletli öğretim elemanları tarafından yürütülmesini öneren öğrenciler de tespit edilmiştir.

Elde edilen bu sonuçlara dayalı olarak öncelikle öğretmen adaylarına dönem başlangıcında dersin amacı, önemi, ders kapsamında yapılacak etkinlikler, gidilebilecek uygulama alanları, uygulamada ve değerlendirmede nelere dikkat edilmesi gerektiği ile ilgili olarak ders öğretim elemanı tarafından açıklayıcı bilgiler verilerek bu ders hakkında öğretmen adaylarının bilgilendirilmesi sağlanabilir. Benzer şekilde uygulamaya gidilen kurum yetkililerine ders ve içeriği yapılacak olan çalışmalarla ilgili gerekli bilgiler verilip, uygulamalar sırasında öğretmen adaylarıyla, kurum yetkilileri ile daha fazla birlikte olup ortaya çıkabilecek aksaklıklar giderilebilir. Dersin etkili ve verimli bir biçimde yürütülebilmesini engelleyen izin, resmi yazışmalar konusunda uygulama yapılabilecek kurum ve kuruluşlar daha önceden belirlenerek gerekli izin prosedürleri çerçevesinde üniversite yetkilileri ve ilgili kurum ve kuruluşların müdürlükleriyle arasında işleyişi düzenleyen protokol imzalanabilir. Bu dersten gerek öğretmen adaylarının gerekse ilgili kurum ve kuruluşların gerekli faydayı elde edebilmeleri amacıyla ders öğretim elemanı, öğretmen adayları ve kurum yetkilileri ile ayrıntılı planlamalar yapıp uygulamanın sorunsuz bir biçimde gerçekleşmesi tamamlanabilir.

5. Kaynakça

- Arkün, S., Seferoğlu, S. S. (2010). Gençlere topluma hizmet bilinci kazandırma çalışmaları: Üniversiteden örnek uygulamalar. 7. *Eğitimde İyi Örnekler Konferansı*, 17-18 Nisan 2010, Sabancı Üniversitesi, İstanbul.
- Ayvacı, H. Ş., Akyıldız, S. (2009). Topluma hizmet uygulamaları dersinin bireye ve topluma kazandırdıkları ve toplumun beklentileri. *Millî Eğitim Dergisi (National Education)*. Sayı 184. ss:102-118.
- Berkas, T. (1997). strategic review of the w.k.kellogg foundation's service-learning projects, 1990-1996. Battle Creek, MI: W.K. Kellogg Foundation.
- Çuhadar, A. (2008). Topluma hizmet uygulamaları dersi aracılığı ile yurttaş-öğretmen yaratmak, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tarafından Düzenlenen VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda sunulan bildiri (2-4 Mayıs 2008) eğitim.cu. edu.tr/myfiles/open.aspx?file=1399.doc Erişim Tarihi: 23.05.2013.

- Ekşi, Z., Cinoğlu, M. (2012). Topluma hizmet uygulamaları dersinin değerlendirilmesi. *CBU Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:10, Sayı:2.
- Elma, C., Kesten, A., Kiroğlu, K., Uzun, E. M., Dicle, A. N., Palavan, Ö. (2010). Öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersine ilişkin algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16, 2, 231-252.
- Ertürk, S. (1988) *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan Matbaacılık.
- Gökçe, N. (2011). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamalarına ilişkin değerlendirmeleri. *Uluslar Arası İnsan Bilimleri Dergisi*. Cilt:8 Sayı:2.
- Harkavy, I., Puckett, J., Romer, D. (2000). Action research: Bridging service and research. *Michigan Journal of Community Service Learning*, Special Issue, 113-119.
- Hung, L. K. (2009). Developing leadership and cultural competency through service exposure attachment program *New Horizons in Education*, Vol. 57, No.3 (Special Issue),105-118.
- Kamer, S. T. (2009). Topluma hizmet uygulamalarının tanımı, ilkeleri, önemi ve amacı. *Topluma Hizmet Uygulamaları* (ss. 2-29). Ankara: Pegem Akademi.
- Kesten, A. (2012). Öğretmen adaylarının ve öğretim elemanlarının bakış açısıyla topluma hizmet uygulamaları dersinin değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*. 12 (3), 2125-2148.
- Kovarik, M. (2010). The effect of service-learning on interdisciplinary learning and curriculum reinforcement, and its application to public school environments. *International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*. 4, 1.
- Kuh, G. D. (1995). The other curriculum: Out-of-class experiences associated with student learning and personal development. *The Journal of Higher Education*, 66 (2), 123-145.
- Lake, V. E., Jones, I. (2008). Service-learning in early childhood teacher education: Using service to put meaning back into learning. *Teaching and Teacher Education*. 24, 2146– 2156.
- Maccio, E. M., Voorhies, R. A. (2012). Social work students' perceptions of service-learning. *Journal Of Service-Learning In Higher Education*.1, 6-30.
- McFadden, C., Maahs-Fladung, C., Beacham, B. (2009). A Study to determine the impact of service-learning on students' attitudes on civic engagement. *Journal for Civic Commitment Vol. XIII, No. 1*.
- Meaney, K., Griffin, K., Bohler, H. (2009). Service-learning: a venue for enhancing pre-serviceeducators' knowledge base for teaching. *International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*.3,2. <http://www.georgiasouthern.edu/ijsotl>.
- Oğuzkan, F. (1980). Öğretmenliğin üç yönü, Ankara: Kadioğlu Matbaası.

- Özdemir, S. M., Tokcan H. (2010). Topluma hizmet uygulamaları dersinin öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*. 30, 41-61.
- Reed-Bouley, J. Wernli, M. A. Sather P. (2012). Student employment and perceptions of service-learning. *Journal Of Service-Learning In Higher Education*. 1,6-30.
- Simons, L., Cleary, B. (2006). The influence of service learning on students' personal and social development. *College Teaching*. 54 (4), 307-319.
- Uğurlu, Z., Kırıl, E. (2012). Öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersinin işleyiş süreci ve kazanımlarına ilişkin görüşleri. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2,1.
- Yılmaz, K. (2011). Eğitim fakültelerinin sosyal sorumluluğu ve topluma hizmet uygulamaları dersi: nitel bir araştırma. *Kuramsal Eğitimbilim*, 4 (2), 86-108.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2006). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. 6.Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YÖK. (2006). *Dersler ve içerikleri*. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı.

EXTENDED ABSTRACT

In the present study, the following opinions of pre-school teacher candidates studying in the pre-school teaching department were investigated; the necessity of public service applications classes, the expectations regarding these classes, the benefits of these classes, the difficulties encountered during these classes and the proposals to carry out these classes more effectively. The study was conducted both qualitatively and quantitatively. Descriptive survey model as a quantitative research model and "case study" as a qualitative research design were used while conducting the study. "Explanatory / Descriptive Status Pattern (Illustrative Case Studies)" which is one of the case study research patterns was used in the study. Study population was composed of college students studying in Pre-school Teaching Department at Selcuk University in the province of Konya. The study sample was the third grade students studying in Pre-school Teaching Department at Selcuk University in the province of Konya taking community service application classes during the academic year 2010-2011. 122 students were included in the present study and availability state sampling (convenience sampling) method of purposeful (non-probability) sampling method was used. For 27 of these students (22,1%) pre-school teaching department was in the 1st order of preference, for 19 students (9,8%) the department was their 2nd choice, for 12 of these students (9,8%) was the third choice, for 5 (4%) it was the fourth choice and for 59 students (48,3%) it was their 5th choice and over while entering the university. While 108 of these students (88,5%) made their choices willingly, 14 of them (11,4%) preferred the department unwillingly. Yet 117 of these students (95,9%) continued their studying intentionally, 5 of them (4%) continued unintentionally. While 93 (76,2%) students studying in the third year of pre-school teaching department

stated that they were aware of what kind of education they would get, 28 of them (22,9%) were unaware of what kind of education they would get. While 119 of these students (97,5%) thought doing the job after graduating, 3 of them (2,4%) did not think of doing the job after graduating. In order to determine the opinions of the students in the study, community service interview form was prepared and applied by the researchers. Descriptive analysis of the data analysis was applied to the answers given to the questions in the questionnaire. In order to ensure the internal validity of the study, the interview form consisting of open-ended questions were examined by three experts and with their opinions the final shape of the form was determined. After giving the final shape was applied on twelve students as a pilot study. As a result of this application, the clearness of the open-ended questions in the interview were checked and the internal validity of these questions were determined. With the examination of the answers given to the open-ended questions in the interview form, "agreement" and "disagreement" issues were identified. In the reliability calculation of the study, the Reliability formula of Miles and Huberman (1994's) was used. As a result of the application of the formula "Reliability = Agreement / (Agreement + Disagreement)", the reliability of the study was calculated as 80 %. The result of the research was considered as reliable. Also in order to increase the reliability and validity of the research findings, students' views were quoted frequently. Percentage values of the students' answers to the interview form were also given in the table.

While the large part of the third year students studying in the pre-school teaching department think that the class was necessary, a minority group does not think that it is necessary. Students stated that, the classes met the expectations regarding the application way of these classes and having projects holding social values in them in a positive way. Students thinking that they couldn't benefit from these classes in terms of application and content, and could not meet their expectations efficiently were also observed. There were also students who knew nothing about the classes but still thought after the applications that the classes were useful. While some students were telling that they did many projects such as painting the classes in pre-school educational institutions, doing activities with children, organizing competitions to design materials and toys, giving seminars and inviting guests for family participation; the other students were expressing that they did projects such as organizing fairs for pre-school education grants, book collection campaigns for those who couldn't take the advantage of pre-school education. Also there were students organizing visits to the nursing home, food banks, child welfare institutions and prisons to entertain, to give seminars and training activities for the people in these places. It was stated that there were other events and activities carried out in cooperation with Red Crescent, Police Department and private sector companies such as, tree planting and recycling campaigns. While students were indicating that the classes were very supportive in terms of attitudes and personal characteristics such as, helping each other, self-confidence, sense of responsibility, being aware of the problems of society, positive learning regarding career, getting to know people and relationship-building, cooperating with

them, determination, and moral values, there were also students stating that they got the chance to get to know the institutions, organizations and associations helping people better, became more familiar with the knowledge and experience about official correspondence and relationships. There are students thinking that these classes will be helpful in community engagement, in being more sensitive to problems and helping students be more aware of taking responsibilities within the community. There are also students considering that these classes will be beneficial to students by providing experience and the ability to cope with the problems by themselves and to build healthy co-operation with parents. There were students stating that they completed their projects for the community service application classes without having any problems as well as students telling that they faced difficulties in safeness and receiving the necessary permission from the determined institutions. Due to the high expectations of the course, the instructors who guide the projects indicates that students were experiencing problems, whereas when the execution of projects, due to factors such as transportation and materiality is understood that a high number of students living in the problem. Students had problems because of the great expectations of the instructors giving these classes and conducting these projects. Besides, the number of students having problems regarding time, transportation and finance were also high. Students had problems because of the insensitivity of people who were cooperated with during the planning and implementation process of these projects. In addition, there were students suggesting that instructors should make the necessary contacts with the institutions regarding the applications for these community service projects. There were also students indicating that the application of these classes should be voluntary, not obligatory. Moreover, there were students suggesting the following items; the number of the projects to be carried out during the term should be fair for each class, the teaching staff should inform students about courses and events more, classes should be given by instructors who are experts in the field, understanding and fair. Primarily on the basis of the results obtained from the course, teacher candidates should be informed about the purposes and the importance of the course, activities to be organized, important considerations in relation to the application and evaluation by the instructors of these courses in the beginning of the term. Similarly, the necessary information about course and content, the work to be done should be given to the authorities of the institutions in order to prevent the problems which might rise between the authorities and students during the applications. A protocol can be signed between the universities and the institutions where the applications are going to be held in advance so that the applications can be done effectively and efficiently. To provide the necessary benefit from these courses and applications both for the student candidates and institutions, instructors can prepare a detailed plan of the application in cooperation with the students and institution authorities.